

זמני השבת (ת"א):

כניסת השבת: 16:42

יציאת השבת: 17:41

ג' שבט תשע"ח

גיליון מס' 351

שאל אביר ויגדך

שאלות ותשובות על הפרשה

עונג שבת

במה מתחילים?

מזל טוב, מצווה ראשונה. בפרשת השבוע מקבל עם ישראל לראשונה ציווי, הוראה, מצווה ראשונה מתוך כל התרי"ג: מצוות קידוש החודש. צריך להתבונן למעלה על הירח בכל חודש מחדש, לבדוק מה מצבו ואז להכריז על ראש חודש. הרב שלום נח ברזובסקי מסביר בספרו "נתיבות שלום" מדוע דווקא זוהי המצווה הראשונה שקיבלנו, ומה זה אומר לנו כאן ועכשיו: "המצווה הראשונה שניצטוו ישראל, היינו הדבר הראשון שאמר הקדוש ברוך הוא לישראל, הוא שקודם כל צריך תמיד להתחדש. החמה אורה גדול וחזק מאוד אבל אין בה שום חידושים, והלבנה מורה על חידוש והתחדשות. זוהי המצווה הראשונה והיא משקפת את מציאותנו עלי אדמות, בכל דור ודור ובכל יום ויום. כי בפרשיות אלה של יציאת מצרים נתנה התורה כוח ליהודי להתגבר בכל המצבים, וטמון בהן כוח התיקון הכללי עד סוף כל הדורות. התורה איננה ספר זיכרונות למה שהיה בעבר, אלא דרך חיים לכל אחד. כל השליחות למענה ירד האדם לעולם היא למען יוציא את עצמו ממצרים. עליו לדעת ולזכור כי כל מה שכתוב ומרומז בתורה שייך ונוגע לכל אחד בהווה, והתורה מתחילה-בהתחדשות."

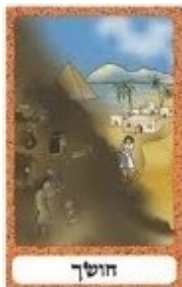

הראשונה שניצטוו ישראל, היינו הדבר הראשון שאמר הקדוש ברוך הוא לישראל, הוא שקודם כל צריך תמיד להתחדש. החמה אורה גדול וחזק מאוד אבל אין בה שום חידושים, והלבנה מורה על חידוש והתחדשות. זוהי המצווה הראשונה והיא משקפת את מציאותנו עלי אדמות, בכל דור ודור ובכל יום ויום. כי בפרשיות אלה של יציאת מצרים נתנה התורה כוח ליהודי להתגבר בכל המצבים, וטמון בהן כוח התיקון הכללי עד סוף כל הדורות. התורה איננה ספר זיכרונות למה שהיה בעבר, אלא דרך חיים לכל אחד. כל השליחות למענה ירד האדם לעולם היא למען יוציא את עצמו ממצרים. עליו לדעת ולזכור כי כל מה שכתוב ומרומז בתורה שייך ונוגע לכל אחד בהווה, והתורה מתחילה-בהתחדשות."

הוא שקודם כל צריך תמיד להתחדש. החמה אורה גדול וחזק מאוד אבל אין בה שום חידושים, והלבנה מורה על חידוש והתחדשות. זוהי המצווה הראשונה והיא משקפת את מציאותנו עלי אדמות, בכל דור ודור ובכל יום ויום. כי בפרשיות אלה של יציאת מצרים נתנה התורה כוח ליהודי להתגבר בכל המצבים, וטמון בהן כוח התיקון הכללי עד סוף כל הדורות. התורה איננה ספר זיכרונות למה שהיה בעבר, אלא דרך חיים לכל אחד. כל השליחות למענה ירד האדם לעולם היא למען יוציא את עצמו ממצרים. עליו לדעת ולזכור כי כל מה שכתוב ומרומז בתורה שייך ונוגע לכל אחד בהווה, והתורה מתחילה-בהתחדשות."

סיון רהב מאיר

1. כמה מכות מוזכרות בפרשתנו ומה הרמז לכך?
בפרשה מוזכרות 3 מכות אחרונות, הרמז לכך מהמילה "בא" = 3 בגימטריה.
2. "ראו כי רעה נגד פניכם" מהי הרעה שראה פרעה באיצטגנינות שלו? (י', י' רש"י)
פרעה אמר שישנו כוכב ששמו רעה, והוא רואה באיצטגנינות שלו שכוכב זה עולה לקראת ישראל במדבר, והוא סמל של דם והריגה.
3. מה בעצם היה דם זה שראה פרעה? (י', י' רש"י)
כשישראל חטאו בעגל ה' ביקש להרגם, אך משה התפלל לה' ואמר: למה יאמרו המצרים הוציאם ממצרים? מיד ה' ביטל את הגזירה, והפך זאת לדם מילה שמל אותם יהושע בגלגל לפני כניסתם לארץ.
4. מה ההבדל בין מכת הארבה במצרים בימי משה לבין מכת הארבה שהיתה בימי יואל הנביא? (י', י"ד רש"י)
הארבה שבימי יואל היה כבד יותר מהארבה שבימי משה. בימי משה הארבה היה ממין אחד של ארבה, אך בימי יואל היו הרבה סוגים של ארבה שהיו ביחד: ארבה, ילק, חסיל וגזם.
5. לאן נעלם הארבה לאחר המכה ומדוע? (י', י"ט רש"י ומעם לועז)
רוח מערבית הפריחה את כולם לים סוף, מפני שהמצרים היו אוספים אותם בחביות ומולחים אותם כמו סרדינים, אך ה' לא רצה שרשעים אלו יהנו מהם.
6. כמה ימים נמשכה מכת החושך ומה היתה עוצמתה? (י', כ"ב רש"י)
שישה ימים. שלשה ימים ראשונים חושך אפילה שלא ראו איש את אחיו, שלשה ימים הבאים היה חושך מוכפל שלא זזו איש ממקומו, שהעומד נשאר לעמוד ולא יכל לשבת, והיושב נשאר יושב ולא יכל לעמוד.
7. מדוע הביא ה' את מכת החושך? (י', כ"ב רש"י)
הרשעים שבבני ישראל רצו לצאת ממצרים מתו בשלושת ימי האפילה, כדי שהמצרים לא יראו ויאמרו שגם בני נענשים. סיבה שנייה, לנצל את המצרים ביציאת מצרים ולבקש מהם כלים שראו בביתם במכת החושך, שאם המצרים יאמרו אין לנו, בני יאמרו להם: אני ראיתי במקום פלוני.
8. מה דרש משה מפרעה לאחר מכת החושך? (י', כ"ה)
פרעה אמר שבני יצאו ממצרים לעבוד את ה' אך הצאן והבקר ישארו, משה אמר: לא די בכך שניקח את שלנו אלא שגם אתה תתן לנו משלך.
9. איזה קושי מתעורר במילים שאמר משה לפרעה "לא אוסיף ראות פניך"? (י', כ"ט)
הקושי: הרי בפס' ד' נאמר שמשה מדבר שוב עם פרעה בעניין מכת בכורות, והרי אמר לו שלא יראהו שוב לעולם.
10. מה התירוץ לקושי זה? (י"א, ד' רש"י)
כשמשה היה עדיין לפני פרעה, ה' אמר לו בנבואה לומר לפרעה על

עשה רצונו כדי שיעשה רצונו

באחד הימים הגיע רבי יעקב אבוחצירא אל העיר פרנדה והתקבל בכבוד גדול. קולות השירה נשמעו למרחקים. התעניין המושל למי הכבוד וסיפרו לו על האיש הקדוש הדומה למלאך אלוקים.

לאחר קבלת הפנים פרש רבי יעקב לחדרו לנוח מעט. אל המקום הגיעה אישה אלמנה וביקשה מראש הקהילה שרבי יעקב יתפלל שבנה ימות, "הוא בן שש עשרה ומשותק בידי ורגליו, הרופאים אמרו נואש, טוב מותו מחייו" הוסיפה. נכנס ראש הקהילה לרבי יעקב וסיפר לו את המקרה.

אמר לו רבי יעקב: "במקום שנתפלל עליו שימות נתפלל שיתרפא!" הורה הרב לאישה להלביש את בנה בבגדים נאים ולהביא אותו אליו.

התבונן הרב בנער דקות מספר ולאחר-מכן שאלו לשמו. לאחר שהשיבו אמר לו רבי יעקב: "קום על רגלך ובוא אליי".

קם הבחור, ניגש לרב ונישק את ידו. "כעת חזור למקומך" ציווה הרב והנער חזר למקומו. "קום ובוא אליי שוב" ציווה הרב והנער פסע לעבר הצדיק. "עכשיו לך לאמך ותהיה בריא וחזק" אמר לנער.

השמועה על הנס עשתה לה כנפיים והגיעה עד המושל של העיר. כששמע זאת המושל כינס את כל רעיו, מושלי המחוזות הקרובים, חכמי דת ועוד וזימן את רבי יעקב אליו. כשהגיע רבי יעקב נשק המושל על גלימתו. כל הנוכחים תמחו על המעשה, "לנשק רב יהודי?" עמד המושל וסיפר על הנס שקרה השבוע, מלמולי השתאות ופליאה נשמעו באולם... "ידעתי שתפקפקו, לכן זימנתי שני עדים" אמר המושל. אל החדר נכנסו רופא העיר והנער. עמד הרופא ואמר לקהל: "אני מכיר את הנער הזה מאז שנולד, הוא היה משותק מלידה, עתה הוא עומד על רגליו!"

פנה המושל אל רבי יעקב ושאלו: "בכוח מה ריפאת את הנער? איזה לחש לחשת? מהו סוד הקסם?"

השיבו רבי יעקב אבוחצירא: "צדק הרופא באומרם שלא הייתה רפואה לחוליו של הנער, אך לא אני ריפאתי את הנער... מפתח הרפואה נמצא בידי של בורא עולם, אבל יש דבר שחז"ל הבטיחו: 'עשה רצונו כרצונו, כדי שיעשה רצונו כרצונו. בטל רצונו מפני רצונו, כדי שיבטל רצון אחרים מפני רצונו' (אבות ב', ד) - כל ימיי אני עושה את רצון הבורא, עתה הבורא עשה את רצוני..." (אביר יעקב)

הראה לו באצבעו את הלבנה בחידושה ברקיע ואמר לו: "כזה ראה וקדש".

16. ה' היה מדבר עם משה רק ביום, אם כן כיצד הראה לו לבנה בחידושה? (י"ב, ב' רש"י)

ה' הראה לו אותה סמוך לשקיעה, עם חשיכה ולא בלילה.

17. בעניין הפסח נאמר: "דברו אל כל עדת בני"י", וכי אהרון היה מדבר? והרי כבר נאמר למשה: "אתה תדבר". (י"ב, ג' רש"י)

אלא שמשה ואהרון חלקו כבוד זה לזה, והדיבור היה יוצא מבין שניהם כאילו שניהם מדברים.

18. מניין למדים שלוחו של אדם כמותו? (י"ב, ו' רש"י) שנאמר בעניין קרבן הפסח ושחטו אותו, ולא נאמר ושחט אותו, כי כולם נימנו על שליח אחד לשחוט.

19. במה עוד פגעה מכת הבכורות חוץ מבכור האדם והבהמה? (י"ב, י"ב רש"י)

המכה פגעה גם באלוהי המצרים, עבודה זרה של עץ היתה נרקבת ושל מתכת היתה נמסה וניתכת לארץ.

20. מדוע ליל יציאת מצרים נקרא ליל שימורים? (י"ב, מ"ב רש"י) כי הקב"ה היה שומר ומצפה ללילה זה לקיים את הבטחתו להוציאם מארץ מצרים.

מכת בכורות, וכשיצא מעם פרעה אכן לא הוסיף לראותו.

11. מדוע אמר משה שמכת בכורות תהיה כחצות הלילה ולא בחצות? (י"א, ד' רש"י)

משה חשש שמא יטעו איצטגניני פרעה בחישוב מתי חצות, ואז יאמרו שמשה בדאי ואינו מדייק בדבריו (המכה אכן התבצעה בחצות הלילה)

12. מדוע נענשו גם בני השפחות המצריים במכת בכורות? (י"א, ה' רש"י)

מפני שאף בני השפחות היו משתעבדים בהם ושמחים בצרתם של ישראל.

13. "ולכל בני"י לא יחרץ כלב לשונו" (י"א, ז'), מהו השכר שקיבלו הכלבים על כך?

שכרם היה: "ובשר בשדה טריפה לא תאכלו, לכלב תשליכון אותו" (שמות כ"ב, ל') ללמדנו שאין הקב"ה מקפח שכר כל בריה.

14. מה השכר שקיבל אהרון על שטרח במופתים כמשה? (י"ב, א' רש"י)

ה' חלק לאהרון כבוד במצוה הראשונה שהיא קידוש החודש, וכלל אותו בדיבור יחד עם משה, שנאמר: "ויאמר...אל משה ואל אהרון".

15. "החודש הזה לכם" - מה מרמזת המילה "הזה" בעניין קידוש החודש? (י"ב, ב' רש"י) שמשה התקשה בעניין מולד הלבנה כיצד היא תראה, לכן ה'

חלימוד בעלון מוקדש

אשר בן רוזה אברמוביץ לרפואה שלמה

לעילוי נשמת יצחק בן וירג'ניה בן יהושע (פייג) ז"ל

לקבלת העלון כל יום רביעי באימייל ניתן לפנות ל: ShealAvicha@gmail.com

לארכיון העלונים: www.pirsuma.com/shal_avicha

אם נראה לבורא עולם שאנו מבטלים את שבשמים, כל שעלינו לעשות הוא הרצון שלנו, את התאוה שלנו ועושים את הרצון, ואפילו במעט, בורא עולם יבטל את רצונו כלפי הרצון והתפילה שלנו. כך, בעזרת ה' נוכל לקבל ישועות רבות, אין מי שרוצה להטיב לנו יותר מאבינו שפע והצלחות... חיזוק יומי